

31 066

Belastingdienst

Nr. 995

Brief van de staatssecretarissen van Financiën

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 31 maart 2022

Steeds meer mensen regelen hun toeslagen- en belastingzaken online. Wij vinden het belangrijk dat het digitaal aanvragen en wijzigingen van toeslagen en belastingaangiften toegankelijk en begrijpelijk is. We bieden bijvoorbeeld de vooraf ingevulde aangifte aan, waarin veel gegevens al ingevuld zijn. Daarnaast is het ook van belang oog te houden voor de online veiligheid van de gebruikers.

Omdat er (persoonlijke) gegevens in te zien zijn in onze digitale dienstverlening, is het belangrijk dat alleen personen die dat mogen, hier toegang tot krijgen. Dit volgt onder meer uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), de Electronic Identities And Trust Services (eIDAS)-verordening en de Handreiking van Forum Standaardisatie, waaraan Toeslagen en de Belastingdienst moeten voldoen. Ook in het licht van de toenemende fraude met identiteits- en persoonsgegevens is het noodzakelijk dat Toeslagen en de Belastingdienst hun portalen en apps zo goed mogelijk beveiligen.

In deze brief informeren wij uw Kamer over het veilig gebruik van de online Toeslagen- en Belastingdienstomgevingen door burgers en ondernemers via DigiD en de online toegang van maatschappelijk dienstverleners via eHerkenning.

Hoger betrouwbaarheidsniveau beveiliging noodzakelijk

Veel mensen regelen hun belasting- en toeslagenzaken online. Met behulp van DigiD loggen zij in op MijnBelastingdienst (MBD), MijnToeslagen (MTSL), de Aangifte Inkomstenbelasting app en de Kinderopvangtoeslagapp. Daarnaast loggen sommige ondernemers met hun persoonlijke DigiD in op de zakelijke omgeving van de Belastingdienst.

DigiD kent inlogmogelijkheden met verschillende niveaus van betrouwbaarheid. Hoe hoger het niveau, des te meer zekerheid er is over de identiteit van de gebruiker en des te lastiger om ongeoorloofd voor een ander in te loggen. Zo wordt het risico op identiteitsfraude en het risico op privacyschending verkleind.

Momenteel kan bij Toeslagen (MTSL en de app) en de Belastingdienst worden ingelogd met DigiD Basis waarbij enkel een gebruikersnaam en wachtwoord ingevoerd dient te worden. Op grond van de hiervoor genoemde wet- en regelgeving dienen de Belastingdienst en Toeslagen echter de toegang tot hun portalen te beveiligen met een inlogmiddel met het betrouwbaarheidsniveau

‘substantieel’. DigiD Substantieel voldoet hieraan. Dit is de DigiD app, opgewaardeerd met een eenmalige controle van het wettelijk identiteitsdocument van de burger.

Toeslagen en de Belastingdienst vinden dat het niet realistisch is om van alle mensen te vragen in één stap DigiD Substantieel te gaan gebruiken. Om DigiD Substantieel te gebruiken, moet de gebruiker namelijk in bezit zijn van een smartphone en op deze smartphone de DigiD app installeren en activeren. Wij willen ervoor waken dat het invoeren van een hoger betrouwbaarheidsniveau voor sommige mensen leidt tot een te grote belemmering voor gebruik van onze digitale dienstverlening of afhankelijkheid van derden. Daarom zullen Toeslagen en de Belastingdienst stapsgewijs toewerken naar beveiligingsniveau Substantieel voor het gebruik van DigiD bij het inloggen op de portalen; het gebruik van DigiD Midden wordt een tussenstap naar DigiD Substantieel. Toeslagen en de Belastingdienst volgen hier het voorbeeld van het UWV en de zorgverzekeraars.

Transitie naar DigiD Midden

Vanaf 1 oktober 2022 worden mensen gevraagd om ten minste DigiD Midden te gebruiken wanneer zij inloggen op de online omgevingen van de Belastingdienst. Dit betekent inloggen met gebruikersnaam, wachtwoord aangevuld met een sms-controle, of met de DigiD app. Toeslagen zal deze stap begin januari 2023 zetten voor het inloggen op MijnToeslagen en de Kinderopvangtoeslagapp. Voor het aanleveren van digitale documenten aan Toeslagen wordt overigens nu al gevraagd om in te loggen met minimaal DigiD Midden. Daarnaast kan men er momenteel al voor kiezen om DigiD Midden en/of Substantieel te gebruiken om in te loggen bij Toeslagen en de Belastingdienst.

Toeslagen en de Belastingdienst zullen mensen zo goed mogelijk ondersteunen bij de stap naar DigiD Midden en hen hier tijdig over informeren. De communicatie over deze stap met burgers, ondernemers, intermediairs en andere stakeholders is dan ook heel belangrijk. De Belastingdienst is reeds gestart met communicatie op het inlogscherm, Toeslagen zal hiermee vanaf 1 april 2022 starten.

Uiteraard blijft het mogelijk dat mensen telefonisch en op papier hun zaken met de Belastingdienst en Toeslagen regelen. Ook kunnen mensen iemand anders machtigen online hun zaken voor hen te regelen. In het bijzonder is aandacht voor mensen die niet over voldoende (digitale) vaardigheden beschikken. Zo sluiten Toeslagen en de Belastingdienst aan bij het beleid van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Toeslagen en de Belastingdienst werken samen om burgers en ondernemers te informeren en te helpen door communicatie via de website, door vragen te beantwoorden aan de telefoon en bij onze steunpunten en balies. Toeslagen en de Belastingdienst zullen ook het maatschappelijk veld betrekken bij deze ontwikkelingen, zodat ook zij hun achterban tijdig kunnen informeren.

Online toegang van maatschappelijk dienstverleners via eHerkenning

Maatschappelijk dienstverlenende organisaties helpen mensen veelvuldig met hun belasting- en toeslagenzaken. Ze maken hierbij gebruik van eHerkenning als inlogmiddel op onze digitale omgevingen, met name op MBD, in combinatie met een DigiD Machtigingscode van de burger. Zo geeft de burger de dienstverlener de bevoegdheid om zaken voor hem te regelen.

Vanaf 17 december 2021 is het betrouwbaarheidsniveau voor het inloggen op MBD verhoogd van eHerkenning 2 naar eHerkenning 3 (substantieel). De Belastingdienst informeerde uw Kamer op 3 december 2021 over deze stap¹. Sinds 24 februari 2022 is het toeslagenportaal breed toegankelijk voor maatschappelijk dienstverleners die over een eHerkenningsmiddel beschikken. Ook voor het toeslagenportaal moet minimaal eHerkenning niveau 3 gebruikt worden. Zo is er meer zekerheid dat de helper die inlogt, is wie hij zegt te zijn. Dit draagt bij aan de beveiliging van de portalen.

In de praktijk betekent dit dat de maatschappelijk dienstverleners met het middel eHerkenning 3 in combinatie met DigiD Machtigen mensen kunnen helpen bij het digitaal aanvragen en wijzigen van toeslagen en hun belastingzaken.

De kosten die maatschappelijk dienstverleners maken voor de aanschaf van eHerkenning 3 zouden een onwenselijke barrière kunnen opwerpen om hulp te bieden, wanneer de hulp kosteloos geboden wordt. Daarom zullen Toeslagen en de Belastingdienst hen gezamenlijk, met inachtneming van de regels betreffende staatssteun, compenseren voor de aanschafkosten van eHerkenning 3. Zo wordt voorkomen dat maatschappelijk dienstverleners zich genoodzaakt zien om de aanschafkosten door te berekenen aan de mensen die zij helpen.

De wettelijke grondslag voor het toekennen van de vergoeding door Toeslagen is geregeld in het pakket Belastingplan 2022 (het wetsvoorstel Overige fiscale maatregelen 2022) en is op 1 januari 2022 in werking getreden.

Recent heeft de staatssecretaris van Fiscaliteit en Belastingdienst mede namens de staatssecretaris Digitalisering en Koninkrijksrelaties vragen van uw Kamer gekregen over de wettelijke grondslag van het gebruik van eHerkenning bij de

¹ Voortgangsrapportage Jaarplan Belastingdienst periode januari-augustus 2021, Kamerstuk 31 066, nr. 929

Belastingdienst. De antwoorden heeft uw Kamer via een aparte brief ontvangen op 16 maart 2022².

Tot slot

Toeslagen en de Belastingdienst zetten zich in om de online toegankelijkheid en veiligheid van de digitale dienstverlening aan burgers verder te verbeteren. Het doel is om mensen zo eenvoudig mogelijk gebruik te laten maken van de online omgeving, zodat belasting- en toeslagenzaken zo toegankelijk mogelijk zijn voor de mensen die dit nodig hebben. Ook zetten wij ons er voor in dat mensen hulp krijgen waar nodig.

De staatsecretaris van Financiën,
A. de Vries

De staatssecretaris van Financiën,
M.L.A. van Rij

² Aangangsel Handelingen II 2021/22, nr. 2098